

Kolovrátek, stav i jehla. Dlaskův statek láká na novou expozici

03. 06. 2020 11:51

Kolovrátek, stav i jehla. Tak se jmenuje výstava na skanzenu Dlaskův statek v Dolánkách u Turnova. Věnuje se tradiční podomácké výrobě lidového oděvu v Pojizeří. Návštěvníci expozice tak mají jedinečnou příležitost seznámit se s různorodostí a krásou textilií a součástí tradičního lidového oděvu užívaných při různých příležitostech v období přibližně od konce 18. století do počátku 20. století.

„Kromě zemědělství, které zajišťovalo obyvatelům venkova obživu, patřila v tomto období k životu lidí na venkově celá řada činností, nezbytných pro provoz usedlosti. V oblasti Pojizeří mezi ně patřila i podomácká výroba pláten, sukna, vlny a usní a jejich další zpracování, a to z materiálu, který byl v tomto regionu dostupný – lnu, kopřiv, konopí a kožešin zvířat. Turnovsko, které leží ve střední části Pojizeří na přechodu úrodné roviny v hornatém podhůří, tak v odívání ve vesnickém prostředí nese prvky bohatosti a nákladnosti kroje sousedního Boleslavska, ale i prostotu a jednoduchost, kterou se vyznačují kroje podhorských krajů,“ upřesnila téma výstavy ředitelka turnovského Muzea Českého ráje Vladimíra Jakouběová.

Kurátorky expozice, jimiž jsou Michela Havelková a Vladimíra Jakouběová, se tentokrát nezaměřily pouze na hotový oděv, ale na všechny pracovní procesy, kterým se věnovali hospodář i hospodyně a podomáctí výrobci v každém stavení. Od těch nejjednodušších, jako jsou pěstování a zpracování lnu a konopí, činění kůží, spřádání příze, česání vlny, tkaní plátna, bělení a barvení látek, až po vlastní šití oděvních součástí a jejich zdobení krajkou či výšivkou. Část expozice přibližuje také údržbu tkanin a oděvů – praní, mandlování a žehlení.

„Aby nebyl návštěvník ochuzen o hotový výsledek těchto jednotlivých procesů, budou v části nové expozice vystaveny i ukázky lidových oděvů, které se ve venkovském prostředí nosily ve všední dny a které byly velmi prosté, přizpůsobené vykonávané každodenní práci. K jejich zhotovení se používalo podomácky vyrobené hrubé lněné plátno, neupravené vlněné tkaniny (houně) a kůže,“ doplnila Michaela Havelková.

Vystaveny jsou i oděvy sváteční, které se nosily při slavnostech a různých obřadech, jejichž

součástky často šili krejčí a švadleny ve městech, nebo je vyráběli specializovaní řemeslníci, např. kloboučníci, krajkáři a krajkářky, výrobci stuh a mašlí či stavěčky čepců. Tyto sváteční oděvy byly ukládány v malovaných truhlách a skříních, v takzvaných ložních komorách, podobně jsou instalovány také v expozici Dlaskova statku.

Expozici Kolovrátek, stav i jehla doplní v průběhu návštěvní sezóny demonstrace tkalcovských a předtkalcovských technik, spřádání vlny i lnu, ukázky barvení látek a další programy. Výstava potrvá do 30. prosince letošního roku.